EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2022.5.23.
COM(2022) 613 final

Ajánlás

A TANÁCS AJÁNLÁSA

Horvátország 2022. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Horvátország 2022. évi konvergenciaprogramját

{SWD(2022) 613 final} - {SWD(2022) 640 final}

Ajánlás

A TANÁCS AJÁNLÁSA

Horvátország 2022. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Horvátország 2022. évi konvergenciaprogramját

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre[1] és különösen annak 9. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról szóló, 2011. november 16-i 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre[2] és különösen annak 6. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

mivel:

(1) A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt létrehozó (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelet[3] 2021. február 19-én hatályba lépett. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz reformok és beruházások végrehajtásához nyújt pénzügyi támogatást, és az Unió által finanszírozott jelentős fiskális impulzust biztosít. Hozzájárul a gazdaság helyreállításához, valamint a fenntartható és növekedésösztönző reformok és beruházások megvalósításához, különösen a zöld és digitális átállás előmozdítása céljából, egyúttal fokozza a tagállamok gazdaságainak rezilienciáját és potenciális növekedését. Támogatja továbbá a fenntartható államháztartás megerősítését, valamint közép- és hosszú távon ösztönzi a növekedést és a munkahelyteremtést. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében nyújtott, tagállamonkénti maximális pénzügyi hozzájárulást 2022. június [XX-án/-én] aktualizálták az (EU) 2021/2411 rendelet 11. cikkének (2) bekezdésével összhangban.

---

1 HL L 209., 1997.8.2., 1. o.

2 HL L 306., 2011.11.23., 25. o.

3 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.).

(2) A Bizottság 2021. november 24-én elfogadta az éves fenntartható növekedési jelentést, amely elindította a gazdaságpolitikai koordináció 2022. évi európai szemeszterét. A jelentés kellően figyelembe vette a szociális jogok európai pillérének további végrehajtására vonatkozó közös kötelezettségvállalást, amelyet az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság 2017. november 17-én hirdetett ki, majd a 2021. májusi portói szociális csúcstalálkozón újólag megerősített. Az Európai Tanács 2022. március 25-én jóváhagyta a 2022. évi éves fenntartható növekedési jelentés prioritásait. A Bizottság 2021. november 24-én az 1176/2011/EU rendelet alapján elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült jelentést is, amelyben Horvátországot azon tagállamok közé sorolta, amelyek vonatkozásában részletes vizsgálatra[4] van szükség. Ugyanezen a napon a Bizottság elfogadta a foglalkoztatási iránymutatások és a szociális jogok európai pillérében foglalt elvek végrehajtását elemző 2022. évi együttes foglalkoztatási jelentésre vonatkozó javaslatot, amelyet a Tanács 2022. március 14-én elfogadott.

(3) A világjárványból való kilábalás időszakában Ukrajna ellen indított orosz invázió jelentősen megváltoztatta a geopolitikai és gazdasági környezetet. Az inváziónak a tagállamok gazdaságára gyakorolt hatása például az energia- és élelmiszerárak emelkedésében, valamint a növekedési kilátások romlásában tükröződik. A magasabb energiaárak különösen a legkiszolgáltatottabb, energiaszegénységben élő háztartásokat sújtják. Az Unió emellett az Ukrajnából menekülő emberek példátlan mértékű beáramlásával is szembesül. Erre való tekintettel 2022. március 4-én első ízben aktiválták[5] az átmeneti védelemről szóló irányelvet, amely biztosítja a lakóhelyüket elhagyni kényszerült, Ukrajnából érkező személyek számára az EU-ban való jogszerű tartózkodás jogát, valamint az oktatáshoz és képzéshez, a munkaerőpiachoz, az egészségügyi ellátáshoz, a lakhatáshoz és a szociális ellátásokhoz való hozzáférést.

(4) Az európai szemeszter a gyorsan változó gazdasági és geopolitikai helyzetet figyelembe véve 2022-ben újraindítja az átfogó gazdaság- és foglalkoztatáspolitikai koordinációt, ugyanakkor a 2022. évi éves fenntartható növekedési jelentésben foglaltaknak megfelelően a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz végrehajtási követelményeihez is igazodik. Az elfogadott helyreállítási és rezilienciaépítési tervek végrehajtása elengedhetetlen az európai szemeszter szerinti szakpolitikai prioritások teljesítéséhez, mivel a tervek a 2019. és 2020. évi szemeszter ciklusában kiadott releváns országspecifikus ajánlások összességét vagy egy jelentős részét érintik. A 2019. és 2020. évi országspecifikus ajánlások – a módosított terv benyújtásának időpontjáig kiadott országspecifikus ajánlások mellett – ugyanúgy relevánsak maradnak az (EU) 2021/241 rendelet 14., 18. és 21. cikkével összhangban felülvizsgált, aktualizált vagy módosított helyreállítási és rezilienciaépítési tervek tekintetében is.

(5) Az általános mentesítési rendelkezést 2020 márciusa óta alkalmazzák[6]. A 2021. március 3-i közleményében[7] a Bizottság kifejtette azon álláspontját, hogy az

---

4 Az Európai Parlament és a Tanács 1176/2011/EU rendelete (2011. november 16.) a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról (HL L 306., 2011.11.23., 25. o.).

5 A Tanács (EU) 2022/382 végrehajtási határozata (2022. március 4.) a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek Ukrajnából való tömeges beáramlása tényének a 2001/55/EK irányelv 5. cikke értelmében történő megállapításáról és átmeneti védelem bevezetéséről (HL L 71., 2022.3.4., 1. o.).

6 A Bizottság közleménye a Tanácsnak a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési záradékának alkalmazásáról, Brüsszel, 2020. március 20., COM(2020) 123 final.

általános mentesítési rendelkezés deaktiválására vagy további alkalmazására vonatkozó döntést a gazdaság állapotának átfogó értékelése alapján kell meghozni, és ehhez fő mennyiségi kritériumként az uniós vagy az euróövezeti gazdasági aktivitásnak a válság előtti (azaz a 2019 végi) állapothoz viszonyított szintjét kell figyelembe venni. Az Európában zajló háborúval összefüggésben a megnövekedett bizonytalanság és a gazdasági kilátásokat övező számottevő lefelé mutató kockázatok, továbbá az energiaárak példátlan emelkedése és az ellátási láncok tartósan fennálló zavarai indokolttá teszik a Stabilitási és Növekedési Paktumban foglalt általános mentesítési rendelkezés alkalmazásának 2023-ig történő meghosszabbítását.

(6) A 2021. évi konvergenciaprogramról szóló, 2021. június 18-i tanácsi véleményben alkalmazott megközelítés alapján a költségvetési irányvonal jelenleg a Covid19-válsággal kapcsolatos ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket figyelmen kívül hagyva, de a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből és más uniós alapokból származó vissza nem térítendő támogatásokból finanszírozott kiadások figyelembevételével számított elsődleges kiadások (diszkrecionális bevételi intézkedések nélküli) változásának a középtávú potenciális növekedéshez viszonyított arányával mérhető a legjobban[8]. Az összesített költségvetési irányvonalon túl – annak értékelése érdekében, hogy a nemzeti költségvetési politika prudens-e, és összetétele elősegíti-e a zöld és digitális átállással összhangban lévő fenntartható helyreállítást – figyelmet kell fordítani a (diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül és a Covid19-válsággal kapcsolatos ideiglenes szükséghelyzeti intézkedések nélkül számított) nemzeti finanszírozású[9] elsődleges folyó kiadások és a beruházások alakulására is.

(7) A Bizottság 2022. március 2-án közleményt fogadott el, amelyben átfogó költségvetés-politikai iránymutatást nyújt 2023-ra, ezáltal támogatva a tagállamok stabilitási és konvergenciaprogramjainak előkészítését, egyúttal erősítve a szakpolitikai koordinációt[10]. A Bizottság megjegyezte, hogy a 2022. évi téli előrejelzésben felvázolt makrogazdasági kilátások alapján a 2020–2022-ben követett, támogató jellegű aggregált költségvetési irányvonalról 2023-ban célszerűnek tűnik áttérni egy lényegében semleges aggregált költségvetési irányvonalra, ugyanakkor készen kell állni a változó gazdasági helyzetre való reagálásra. A Bizottság véleménye szerint a 2023-ra vonatkozó költségvetési ajánlásokban továbbra is differenciáltan kell kezelni a tagállamokat, és figyelembe kell venni az országok közötti esetleges átgyűrűző hatásokat. A Bizottság felkérte a tagállamokat, hogy stabilitási és konvergenciaprogramjukban is juttassák érvényre az iránymutatást. A Bizottság kötelezettséget vállalt arra, hogy szorosan nyomon követi a gazdasági fejleményeket, és szükség szerint – de legkésőbb a szemeszter tavaszi fordulójában, 2022 májusának végén – kiigazítja gazdaságpolitikai iránymutatását.

---

7 A Bizottság közleménye a Tanácsnak – Egy évvel a Covid19-járvány kitörése után: a fiskális politikai válasz, Brüsszel, 2021.3.3., COM(2021) 105 final.

8 A költségvetési irányvonalra és annak összetételére vonatkozó, ebben az ajánlásban szereplő becslések a Bizottság 2022. tavaszi előrejelzésének alapjául szolgáló feltételezésekre épülő bizottsági becslések. A Bizottság középtávú potenciális növekedésre vonatkozó becslései nem tartalmazzák a helyreállítási és rezilienciaépítési terv részét képező, a potenciális növekedést adott esetben fokozó reformok kedvező hatását.

9 Nem a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből származó vissza nem térítendő támogatásokból és nem más uniós alapokból finanszírozott kiadások.

10 A Bizottság közleménye a Tanácsnak: a 2023. évi költségvetés-politikai iránymutatásról, Brüsszel, 2022.3.2., COM(2022) 85 final.

(8) A 2022. március 2-án közzétett költségvetési iránymutatásnak megfelelően a 2023-ra vonatkozó költségvetési ajánlások figyelembe veszik a gazdasági kilátások romlását, a fokozott bizonytalanságot és más lefelé mutató kockázatokat, valamint a téli előrejelzéshez képest magasabb inflációt. E megfontolások fényében a költségvetési válaszintézkedések részeként bővíteni kell a zöld és digitális átállásra, valamint az energiabiztonságra irányuló közberuházásokat, továbbá meg kell őrizni a legkiszolgáltatottabb háztartások vásárlóerejét, ezáltal célzott és átmeneti intézkedésekkel enyhítve az energiaárak megugrásának hatását, és mérsékelve a másodlagos hatásokból eredő inflációs nyomást. Változatlanul rugalmas költségvetési politikát kell folytatni, hogy az lépést tudjon tartani a gyorsan változó körülményekkel, és az egyes országok költségvetési és gazdasági helyzetének függvényében differenciált megközelítést kell alkalmazni, többek között azzal összefüggésben, hogy mennyire érinti az adott országot a válság és a lakóhelyüket elhagyni kényszerült, Ukrajnából érkező személyek beáramlása.

(9) 2021. május 14-én Horvátország az (EU) 2021/241 rendelet 18. cikkének (1) bekezdésével összhangban benyújtotta nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervét a Bizottságnak. Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikkének megfelelően a Bizottság az említett rendelet V. mellékletében foglalt értékelési iránymutatásokkal összhangban értékelte a helyreállítási és rezilienciaépítési terv relevanciáját, eredményességét, hatékonyságát és következetességét. A Tanács 2021. július 20-án elfogadta Horvátország helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról szóló határozatát[11]. A részletek folyósításának feltétele, hogy a Bizottság az (EU) 2021/241 rendelet 24. cikkének (5) bekezdésével összhangban határozatot hozzon arról, hogy Horvátország kielégítően teljesítette a tanácsi végrehajtási határozatban foglalt releváns mérföldköveket és célokat. A kielégítő teljesítés előfeltétele, hogy a korábbi mérföldköveket és célokat továbbra is teljesítettnek lehessen tekinteni.

(10) Horvátország 2022. április 28-án benyújtotta 2022. évi nemzeti reformprogramját, 2022. április 29-én pedig 2022. évi konvergenciaprogramját, összhangban az 1466/97/EK rendelet 4. cikkében megállapított határidővel. A kapcsolódási pontok figyelembevétele érdekében a két program értékelésére egyidejűleg került sor. Az (EU) 2021/241 rendelet 27. cikkével összhangban a 2022. évi nemzeti reformprogram a Horvátország által a helyreállítási és rezilienciaépítési terv végrehajtása terén elért eredményekről összeállított féléves jelentést is tükrözi.

(11) A Bizottság 2022. május 23-án közzétette a Horvátországra vonatkozó 2022. évi országjelentést[12]. Az országjelentés értékelte a Tanács által 2019-ben, 2020-ban és 2021-ben elfogadott releváns országspecifikus ajánlások végrehajtása terén Horvátország által elért eredményeket, és a helyreállítási és rezilienciaépítési eredménytábla alapján számba vette a helyreállítási és rezilienciaépítési terv Horvátország általi végrehajtását. Ezen elemzés alapján az országjelentés hiányosságokat tárt fel a helyreállítási és rezilienciaépítési terv által nem vagy csak részben kezelt kihívásokkal kapcsolatban, valamint új és kialakulóban lévő – többek között az ukrajnai orosz invázióból eredő – kihívásokat azonosított. A jelentés értékelte továbbá a Horvátország által a szociális jogok európai pillérének végrehajtása, a foglalkoztatásra, a készségekre és a szegénység csökkentésére

[11] A Tanács végrehajtási határozata (2021. július 6.) Horvátország helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról (ST 10149 2021).

[12] SWD(2022) 613 final.

vonatkozó kiemelt uniós célok elérése, valamint az ENSZ fenntartható fejlődési céljainak megvalósítása terén elért eredményeket.

(12) A Bizottság az 1176/2011/EU rendelet 5. cikke alapján Horvátország vonatkozásában részletes vizsgálatot végzett, amelynek eredményeit 2022. május 23-án közzétette.[13] A Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy Horvátország esetében már nem áll fenn makrogazdasági egyensúlyhiány. Jelentős előrelépés történt különösen a magánszektor eladósodottságának és a nettó külső kötelezettségeknek a csökkentése terén, miközben az államadósság továbbra is magas, jóllehet újra arra a csökkenő pályára állt, amely a világjárvány előtt jelentős javulást eredményezett.

(13) A Tanács 2020. július 20-i ajánlásában felkérte Horvátországot, hogy az általános mentesítési rendelkezéssel összhangban 2020 és 2021 folyamán hozzon meg minden szükséges intézkedést a világjárvány hatékony kezelése, a gazdaság működőképességének fenntartása és a későbbi helyreállítás támogatása érdekében. Az ajánlásban szerepelt továbbá, hogy Horvátország – amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik – folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció elérésére és az adósság fenntarthatóságának biztosítására irányuló költségvetési politikát, egyúttal fokozza a beruházásokat. Az Eurostat által hitelesített adatok alapján Horvátország költségvetési hiánya a 2020. évi 7,3 %-ról 2021-ben 2,9 %-ra csökkent. Horvátország költségvetés-politikai válasza 2021-ben támogatta a gazdasági helyreállítást, míg az ideiglenes szükséghelyzeti támogatási intézkedésekre fordított kiadások GDP-arányosan a 2020. évi 3,3 %-ról 2021-ben 2,1 %-ra csökkentek. A Horvátország által 2021-ben hozott intézkedések összhangban vannak a 2020. július 20-i tanácsi ajánlással. A kormány által 2020-ban és 2021-ben elfogadott diszkrecionális költségvetési intézkedések többnyire ideiglenesek voltak, illetve azokat más intézkedések ellensúlyozták. Ugyanakkor a kormány által 2021-ben elfogadott egyes diszkrecionális intézkedések nem voltak ideiglenesek, vagy azokat nem kísérték ellensúlyozó intézkedések, és azok főként a személyi jövedelemadó és a társasági adó összesen a GDP 0,5 %-ának megfelelő mértékű csökkentéséből álltak. Az Eurostat által hitelesített adatok alapján az államadósság 2021-ben a GDP 79,8 %-ának felelt meg.

(14) A 2022. évi konvergenciaprogram költségvetési előrejelzéseit alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv 2022 tekintetében óvatos, az azt követő időszak tekintetében pedig kedvező. A kormány előrejelzése szerint a reál-GDP 2022-ben 3,0 %-kal, 2023-ban pedig 4,4 %-kal nő. Összehasonlításképpen, a Bizottság 2022. tavaszi előrejelzése 2022-re magasabb, 3,4 %-os, 2023-ra pedig alacsonyabb, 3,0 %-os növekedést vetít előre, a különbség pedig főként a háztartások reálfogyasztásának növekedése tekintetében a horvát hatóságok 2022-re vonatkozó alacsonyabb várakozásait tükrözi. A 2022. évi konvergenciaprogram szerint a kormány arra számít, hogy az államháztartási hiány 2022-ben némileg, a GDP 2,8 %-ára, 2023-ban pedig 1,6 %-ára csökken. A 2022. évi enyhe csökkenés főként a gazdasági aktivitás élénkülését és a legtöbb szükséghelyzeti intézkedés megszüntetését tükrözi. A program szerint a GDP-arányos államadósság várhatóan 2022-ben 76,2 %-ra, majd 2023-ban 71,7 %-ra mérséklődik. Az előrejelzés zárónapján ismert gazdaságpolitikai intézkedések alapján a Bizottság 2022. tavaszi előrejelzése 2022-re a GDP 2,3 %-ának, és 2023-ra 1,8 %-ának megfelelő költségvetési hiánnyal számol. Ez alacsonyabb a 2022-re előre jelzett hiánynál, és magasabb, mint a konvergenciaprogramban 2023-

[13] SWD(2022) 633 final.

ra előre jelzett hiány – az eltérés oka főként a Bizottság által 2022-ben a bruttó állóeszköz-felhalmozás és egyéb kiadások tekintetében várt kiadások alacsonyabb szintje. A Bizottság előrejelzése továbbá a bevételek és a kiadások némileg kisebb mértékű változását vonja maga után, ami az inflációs kilátások eltérésének tudható be. A Bizottság 2022. tavaszi előrejelzése 2022-ben alacsonyabb, 75,3 %-os GDP-arányos államadóssággal számol, 2023-ban pedig magasabb, 73,1 %-os értékkel.

A Bizottság 2022. tavaszi előrejelzése alapján a kibocsátás középtávú (tízéves átlagos) potenciális növekedése 2,2 %-ra tehető. Ez a becslés azonban nem tartalmazza a helyreállítási és rezilienciaépítési terv részét képező reformok hatását, amelyek élénkíthetik Horvátország potenciális növekedését.

(15) 2022-ben a kormány fokozatosan megszüntette a Covid19-válságra válaszul hozott intézkedések többségét, így az ideiglenes szükséghelyzeti támogatási intézkedésekre fordított kiadásai az előrejelzések szerint a 2021. évi 2,1 %-ról 2022-ben a GDP 0,4 %-ára csökkennek. A költségvetési hiányt befolyásolják a megemelkedett energiaárak gazdasági és társadalmi hatásainak ellensúlyozása érdekében hozott intézkedések, amelyek a Bizottság 2022. tavaszi előrejelzése szerint 2022-ben a GDP 0,4 %-át, 2023-ban pedig 0,2 %-át fogják kitenni[14]. Ezek az intézkedések elsősorban a szegényebb háztartásoknak nyújtott szociális transzfereket, a vállalkozások támogatását és az energiafogyasztás után fizetendő közvetett adók mérséklését foglalják magukban. A intézkedések többnyire ideiglenesek, amennyiben azonban az energiaárak 2023-ban is magasak maradnak, ezen intézkedések némelyike továbbra is hatályban maradhat. Az említett intézkedések közül néhány – nevezetesen az energiafogyasztást terhelő közvetett adók általános csökkentése – nem célzott. A költségvetési hiányt emellett a lakóhelyüket elhagyni kényszerült, Ukrajnából érkező személyek ideiglenes védelmének költségei is befolyásolják, amelyek a Bizottság 2022. tavaszi előrejelzése szerint 2022-ben és 2023-ban egyaránt a GDP 0,1 %-át fogják kitenni[15].

(16) 2021. június 18-án a Tanács azt az ajánlást[16] fogalmazta meg Horvátország részére, hogy 2022-ben tartsa fenn a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz által biztosított impulzussal együtt összességében támogató jellegű költségvetési irányvonalat, és őrizze meg a tagállami finanszírozású beruházások szintjét. A Tanács azt is ajánlotta, hogy Horvátország tartsa korlátok között a nemzeti finanszírozású folyó kiadások növekedését. Az ajánlásban szerepelt továbbá, hogy Horvátország – amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik – folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció elérésére és az adósság fenntarthatóságának biztosítására irányuló költségvetési politikát, ugyanakkor a növekedési potenciál élénkítése céljából fokozza a beruházásokat.

---

14 Az adatok a 2021 ősze óta hozott intézkedések éves költségvetési költségeinek szintjét mutatják, beleértve a folyó bevételeket és kiadásokat, valamint – adott esetben – a tőkekiadási intézkedéseket is.

15 A lakóhelyüket elhagyni kényszerült, Ukrajnából az EU-ba érkező személyek teljes száma 2022 végére várhatóan fokozatosan eléri a 6 milliót. A földrajzi eloszlásukra vonatkozó becslés a meglévő diaszpóra méretén, a befogadó tagállam relatív népességén, valamint a lakóhelyüket elhagyni kényszerült, Ukrajnából érkező személyek EU-n belüli tényleges eloszlásán alapul (a 2022. márciusi adatok szerint). Az egy főre jutó költségvetési költségek esetében a becslések a Bizottság Közös Kutatóközpontjának Euromod mikroszimulációs modelljén alapulnak, figyelembe véve mind a pénzbeli juttatásokat, amelyekre az érintettek jogosultak lehetnek, mind az olyan természetbeni juttatásokat, mint például az oktatás és az egészségügyi ellátás.

16 A Tanács ajánlása (2021. június 18.) amelyben véleményezi Horvátország 2021. évi konvergenciaprogramját (HL C 304., 2021.7.29., 48. o.).

(17) A Bizottság 2022. tavaszi előrejelzése és a Horvátország 2022. évi konvergenciaprogramjában foglalt információk alapján 2022-re a Tanács ajánlásával összhangban támogató jellegű, a GDP –1,8 %-ának megfelelő költségvetési irányvonal valószínűsíthető[17]. A Tanács ajánlásának megfelelően Horvátország továbbra is támogatni kívánja a helyreállítást, amihez a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből addicionális beruházásokat tervez finanszírozni. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai és más uniós alapok által finanszírozott kiadásoknak a gazdasági aktivitáshoz való pozitív hozzájárulása az előrejelzés szerint 2021-hez viszonyítva GDP-arányosan 0,5 százalékponttal nő. A nemzeti finanszírozású beruházások az előrejelzések szerint 2022-ben 0,4 százalékpontnak megfelelő expanzív hatást gyakorolnak a költségvetési irányvonalra[18]. Horvátország ezért a Tanács ajánlásával összhangban fenn kívánja tartani a nemzeti finanszírozású beruházások szintjét. Ugyanakkor a nemzeti finanszírozású (az új bevételi intézkedések nélkül számított) elsődleges folyó kiadások 2022-es növekedése az előrejelzések szerint 1,0 százalékpontos expanzív hatást gyakorol az összesített költségvetési irányvonalra. Ez a jelentős expanzív hozzájárulás magában foglalja egyrészt a magasabb energiaárak gazdasági és társadalmi hatásainak kezelésére irányuló intézkedések addicionális hatását (a GDP 0,4 %-a), másrészt a lakóhelyüket elhagyni kényszerült, Ukrajnából érkező személyeknek nyújtott ideiglenes védelem költségeit (a GDP 0,1 %-a), ugyanakkor a folyó termelőfelhasználásra fordított kiadásoknak részben az infláció emelkedését tükröző növekedése az előrejelzések szerint szintén hozzájárul a nettó folyó kiadások növekedéséhez. Ennek megfelelően a Bizottság jelenlegi becslései szerint Horvátország 2022-ben nem korlátozza kellőképpen a tagállami finanszírozású folyó kiadások növekedését.

(18) A Bizottság 2022. tavaszi előrejelzésében – változatlan szakpolitikát feltételezve – 2023-ban a GDP –0,7 %-ának megfelelő költségvetési irányvonalra számít[19]. Horvátország az előrejelzés szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből származó vissza nem térítendő támogatásokat 2023-ban továbbra is a helyreállítást támogató addicionális beruházások finanszírozására használja fel. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből és más uniós alapokból finanszírozott kiadásoknak a gazdasági aktivitáshoz való pozitív hozzájárulása az előrejelzések szerint 0,5 százalékponttal nő majd 2022-höz képest. A nemzeti finanszírozású beruházások az előrejelzések szerint 2023-ban 0,1 százalékpontnak megfelelő, kismértékben expanzív hatást gyakorolnak a költségvetési irányvonalra[20]. Ugyanakkor a nemzeti finanszírozású (az új bevételi intézkedések nélkül számított) elsődleges folyó kiadások 2023. évi növekedése előreláthatólag –0,2 százalékpontos, lényegében semleges hatást gyakorol az összesített költségvetési irányvonalra. Ez magában foglalja a megnövekedett energiaárak kezelését célzó egyes intézkedések kivezetésének hatását (a GDP 0,2 %-a). Ezért a nemzeti finanszírozású folyó kiadások lényegében semleges

---

17 A mutató negatív (pozitív) előjele az elsődleges kiadások növekedésének a középtávú gazdasági növekedéshez viszonyított többletére (hiányára) utal, ami expanzív (restriktív) költségvetési politikát jelez.

18 Az egyéb nemzeti finanszírozású tőkekiadások az előrejelzések szerint GDP-arányosan 0,1 százalékpontos, enyhén restriktív hatást gyakorolnak.

19 A mutató negatív előjele az elsődleges kiadások növekedésének a középtávú gazdasági növekedéshez viszonyított többletére utal, ami expanzív költségvetési politikát jelez.

20 Az egyéb nemzeti finanszírozású tőkekiadások az előrejelzések szerint GDP-arányosan 0,1 százalékpontos, enyhén restriktív hatást gyakorolnak.

hozzájárulása részben azon alapul, hogy a jelenlegi terveknek megfelelően fokozatosan kivezetik a megemelkedett energiaárak hatásának kezelésére irányuló intézkedéseket.

(19) A 2022. évi konvergenciaprogram a költségvetési hiány fokozatos csökkenését valószínűsíti: 2024-ben a GDP 1,6 %-ára, 2025-ben pedig 1,2 %-ára. A költségvetési hiány így a tervek szerint 2025-ig a GDP 3 %-a alatt marad. A program szerint a GDP-arányos államadósság 2025-ig várhatóan csökkenni fog: 2024-ben 68,9 %-ra, majd 2025-ben 66,9 %-ra mérséklődik. A Bizottság elemzése alapján az államadósság fenntarthatóságát övező kockázatok középtávon közepesnek tűnnek.

(20) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének b) pontjával és V. mellékletének 2.2. kritériumával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési terv a 2026-ig végrehajtandó, egymást kölcsönösen erősítő reformok és beruházások széles körét tartalmazza. Ezek kezelik a Tanács által az európai szemeszter keretében 2019-ben és 2020-ban Horvátországnak címzett országspecifikus ajánlásokban felvázolt gazdasági és társadalmi kihívások összességét vagy jelentős részét, valamint a terv elfogadásának időpontjáig kiadott országspecifikus ajánlásokat.

(21) A terv mindenekelőtt a költségvetési keret megerősítését célzó reformok, aktív munkaerőpiaci szakpolitikai intézkedések, valamint az oktatáshoz való hozzáférés, továbbá az oktatás minőségének és munkaerőpiaci relevanciájának javítását célzó oktatási reform révén igyekszik megfelelni az országspecifikus ajánlásoknak. A Covid19-világjárvány által különösen súlyosan érintett horvát egészségügyi rendszer előtt álló kihívásokat a hatékonyság, a minőség, a hozzáférhetőség és a pénzügyi fenntarthatóság javítását célzó intézkedések kezelik. A terv emellett az energiaágazat dekarbonizációjának előmozdítása, az általános energiahatékonyság növelése, valamint a beruházásoknak a fenntartható közlekedésre és a digitális infrastruktúrára és szolgáltatásokra való összpontosítása révén foglalkozik az említett területekre vonatkozó országspecifikus ajánlásokkal. Végezetül a terv messze ható intézkedéseket tartalmaz a közigazgatás és az igazságszolgáltatási rendszer hatékonyságának javítására, a korrupció megelőzésére, felderítésére és korrekciójára, az üzleti környezet javítására, valamint a kutatás és innováció szakpolitikai relevanciájának javítására és az e területekre irányuló beruházások támogatására.

(22) Horvátország helyreállítási és rezilienciaépítési tervének végrehajtása várhatóan hozzájárul majd a zöld és digitális átállás terén való további előrelépéshez. A Horvátország éghajlat-politikai célkitűzéseit támogató intézkedések a terv teljes allokációjának 40,3 %-át, míg a digitális célkitűzéseket támogató intézkedések a terv teljes allokációjának 20,4 %-át teszik ki. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervnek – a releváns mérföldkövekkel és célokkal összhangban történő – teljes körű végrehajtása segíteni fogja Horvátországot a Covid19-válság következményeiből való gyors kilábalásban, egyúttal megerősíti rezilienciáját. Az átfogó szakpolitikai stratégia iránti széles körű felelősségvállalás biztosítása érdekében a helyreállítási és rezilienciaépítési terv, valamint a terven túlmutató egyéb gazdaság- és foglalkoztatáspolitikák sikeres végrehajtása szempontjából változatlanul nagy jelentőséggel bír a szociális partnerek és más érdekelt felek szisztematikus bevonása.

(23) Horvátország még nem nyújtotta be a partnerségi megállapodást és egyéb kohéziós politikai programozási dokumentumait[21]. A 2021. június 24-i (EU) 2021/1060 európai

[21] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1060 rendelete (2021. június 24.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alap Pluszra, a Kohéziós Alapra, az Igazságos Átmenet Alapra

parlamenti és tanácsi rendelettel összhangban Horvátországnak a 2021–2027-es kohéziós politikai alapok programozása során figyelembe kell vennie a vonatkozó országspecifikus ajánlásokat. Ez előfeltétele annak, hogy a kohéziós politikai alapokból nyújtandó pénzügyi támogatás eredményesebbé váljon és a lehető legnagyobb hozzáadott értéket biztosítsa, egyúttal előmozdítja az említett alapok és más uniós eszközök és alapok közötti koordinációt, kiegészítő jelleget és koherenciát. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz és a kohéziós politikai programok sikeres végrehajtása a zöld és digitális átállást, valamint a kiegyensúlyozott területfejlesztést támogató beruházások szűk keresztmetszeteinek felszámolásától is függ.

(24) Az EU állam-, illetve kormányfői által a versailles-i nyilatkozatban megfogalmazott megbízatás alapján kidolgozott REPowerEU terv célja, hogy a lehető leghamarabb megszüntesse az Európai Unió függőségét az Oroszországból importált fosszilis tüzelőanyagoktól. E célból a tagállamokkal folytatott párbeszéd során meghatározzák a legmegfelelőbb nemzeti, regionális és uniós szintű projekteket, beruházásokat és reformokat. Ezen intézkedések célja általában véve a fosszilis tüzelőanyagoktól való általános függés csökkentése és a fosszilis tüzelőanyagok Oroszországból történő behozatalának kiváltása.

(25) Horvátország kötelezettséget vállalt arra, hogy 2033-ig fokozatosan megszünteti szénalapú villamosenergia-termelését. Horvátországban a megújuló energiaforrásokból előállított energiának a bruttó végsőenergia-fogyasztáson belüli részaránya 28 %-ra nőtt 2020-ban, ami meghaladta a 20 %-os célt. Horvátországnak fel kell gyorsítania a dekarbonizációs erőfeszítéseket, többek között az iparban, csökkentenie kell az Oroszországból származó energiaimporttól való függőséget, és intézkedéseket kell hoznia az egységes piaci integráció előmozdítása érdekében. 2021-ben az orosz gázimport a teljes földgázellátás 22 %-át tette ki, míg a teljes felhasználás 57 %-át az új, 2021 eleje óta működő LNG-terminálon keresztül importálták. A földgáz és a kőolaj a horvát energiamixben 30,3 %-os, illetve 33,7 %-os részarányt képvisel. A földgázhoz kapcsolódó új infrastrukturális és hálózati beruházásoknak lehetőség szerint időtállónak kell lenniük olyan szempontból, hogy a fenntartható üzemanyagokra való későbbi átállításuk révén biztosítható legyen hosszú távú fenntarthatóságuk.

Ami a megújuló, biztonságos és megfizethető energia fejlesztését illeti, továbbra is jelentős lehetőségek rejlenek a szél- és napenergiában, amely mintegy 2,1 %-os hányadot képvisel az ország energiaszerkezetében (a teljes telepített villamosenergia-termelési kapacitás 13 %-át, illetve 1 %-át teszi ki), valamint a geotermikus energiaforrásokban. Az energiarendszer hatékonyságának, az ellátás biztonságának és a piaci integráció javításának fő szempontjai a következők: a megújuló energiaforrásokra vonatkozó engedélyezési eljárások egyszerűsítése, az energiaközösségek fejlesztésének támogatása és a megújuló energiaforrásokba történő beruházások előreütemezése, többek között a háztartások és a kisléptékű rendszerek esetében.

A zöld átállás támogatása érdekében a villamosenergia-átviteli és -elosztó hálózatok további korszerűsítésére lesz szükség, míg a villamosenergia-tárolásba történő

és az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alapra vonatkozó közös rendelkezések, valamint az előbbiekre és a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapra, a Belső Biztonsági Alapra és a határigazgatás és a vízumpolitika pénzügyi támogatására szolgáló eszközre vonatkozó pénzügyi szabályok megállapításáról. HL L 231., 2021.6.30., 159. o.

beruházások kulcsfontosságúak lesznek a nagy arányban megújuló energiaforrásokat használó energiarendszer működtetéséhez. Fejlesztésekre van szükség a fűtési és hűtési ágazatban is, különösen a fosszilis alapú távfűtési és egyéni fűtési rendszerekről a megújuló energiaforrásokra való közvetlen vagy villamosenergia-termelésen keresztül történő átállás révén.

(26) Ami az energiahatékonyságot illeti, intézkedésekre van szükség az épületállomány korszerűsítésének fokozása, az energiahatékony lakások, különösen szociális lakások biztosítása, valamint a gáz- és olajkazánok hőszivattyúkkal és más hatékonyabb és környezetbarát megoldásokkal való felváltása érdekében. Emellett további intézkedésekre van szükség a horvát közlekedési ágazat olajfüggőségének csökkentése érdekében, különösen a tömegközlekedés igénybevételének növelése és környezetbarátabbá tétele, az intelligens közlekedési rendszerek használata, az elektromos és hidrogéntöltő állomások bővítése és tágabb értelemben a tiszta közlekedés fejlesztése, a mobilitási infrastruktúrába való beruházás, valamint a kibocsátásmentes és alacsony kibocsátású járművek elterjedésének növelése révén. Az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésére vonatkozó célkitűzések további megerősítésére, valamint a megújuló forrásokból termelt energiamennyiség és az energiahatékonyság növelésére lesz szükség ahhoz, hogy az ország megfeleljen az „Irány az 55%!” célkitűzéseinek.

(27) Míg a klímasemlegességre való átállás és a fosszilis tüzelőanyagok kivezetésének felgyorsítása számos ágazatban jelentős szerkezetátalakítási költségekkel fog járni, Horvátország a kohéziós politika keretében igénybe veheti az igazságos átmenet mechanizmust, hogy enyhítse az átállás társadalmi-gazdasági hatásait a leginkább érintett régiókban. Emellett a foglalkoztatási lehetőségek javítása és a társadalmi kohézió erősítése érdekében Horvátország igénybe veheti az Európai Szociális Alap Pluszt is.

(28) A Bizottság értékelése fényében a Tanács megvizsgálta a 2022. évi konvergenciaprogramot, és véleményét[22] különösen az alábbi 1. ajánlás tükrözi.

(29) 2020. július 10-én a horvát kuna az euró bevezetésének előkészítő lépéseként bekerült az ERM-II árfolyam-mechanizmusba. A gazdasági és pénzügyi stabilitás megőrzése, valamint a fenntartható gazdasági konvergencia magas fokának elérése érdekében a horvát hatóságok kötelezettséget vállaltak arra, hogy a pénzmosás elleni küzdelemre, az üzleti környezetre, a közigazgatás irányítására és az igazságszolgáltatásra irányulóan konkrét szakpolitikai intézkedéseket hajtanak végre. A Horvátország által az euró bevezetéséhez szükséges követelmények teljesítése terén elért eredményeket az Európai Bizottság és az Európai Központi Bank a 2022. évi konvergenciajelentésekben értékeli,

AJÁNLJA, hogy Horvátország 2022-ben és 2023-ban tegyen intézkedéseket a következők érdekében:

1. 2023-ban biztosítsa, hogy a nemzeti finanszírozású folyó kiadások növekedése összhangban legyen az összességében semleges költségvetési irányvonallal, figyelembe véve az energiaár-emelkedésnek leginkább kitett háztartásoknak és vállalkozásoknak, valamint az Ukrajnából menekülőknek nyújtott ideiglenes és célzott támogatás fenntartását. Álljon készen arra, hogy a folyó kiadásokat a változó helyzethez igazítsa. Többek között a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz, a

[22] A véleményt a Tanács az 1466/97/EK tanácsi rendelet. 9. cikkének (2) bekezdése alapján alkotta.

RePowerEU és más uniós alapok felhasználásával fokozza a zöld és digitális átállásra, illetve az energiabiztonságra irányuló közberuházásokat. A 2023 utáni időszakban folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció elérésére irányuló költségvetési politikát.

2. Folytassa helyreállítási és rezilienciaépítési tervének végrehajtását a 2021. július 20-i tanácsi végrehajtási határozatban foglalt mérföldkövekkel és célokkal összhangban. Nyújtsa be a 2021–2027 közötti időszakra vonatkozó kohéziós politikai programozási dokumentumokat a Bizottsággal folytatott tárgyalások lezárása, majd a programok végrehajtásának megkezdése céljából.

3. Diverzifikálja a fosszilis tüzelőanyagok importját, és csökkentse a fosszilis tüzelőanyagoktól való általános függést. Gyorsítsa fel a megújuló enegiaforrások elterjedését, kiemelt figyelmet fordítva a szél-, nap- és geotermikus energiaforrásokra, többek között a kisléptékű megújulóenergia-termelés és az energiaközösségek fejlesztése révén, elsősorban az engedélyezési eljárások egyszerűsítésén keresztül. Folytassa villamosenergia-átviteli és -elosztó hálózatának korszerűsítését, és ruházzon be a villamosenergia-tárolásba. Fokozza az energiaigény csökkentésére irányuló törekvéseket az energiahatékonyság javítása révén, főként a lakóépületek tekintetében, valamint a fűtési és a közlekedési ágazatban a fosszilis tüzelőanyagoktól való függőség csökkentésével.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

a Tanács részéről
az elnök